

Kvalitetsvurdering af Øhavsmuseet Faaborg 2020

Indholdsholdsfortegnelse

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering	3
Kvalitetsvurdering af museet i 2013	3
Fakta om Øhavsmuseet Faaborg	4
Kvalitetsvurderingens fokusområder	5
Arbejdsgrundlag, Organisering og Ledelse	5
a. Arbejdsgrundlag	5
b. Organisering	5
c. Ledelse	6
Ressourcegrundlag	7
a. Økonomi	7
b. Medarbejdere	8
c. Bygninger	8
Forskning	9
Formidling	10
a. Formidling	10
b. Undervisning	12
c. Museets brugere	12
Samlingsvaretagelse	14
a. Indsamling	14
b. Registrering & Indberetning	14
c. Bevaring	14
Museumslovens kapitel 8	16
Baggrund	18
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Øhavsmuseet Faaborg	18
2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger	19

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering

Det er Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Øhavsmuseet Faaborgs opgavevaretagelse er tilfredsstillende.

Museet har fulgt tilfredsstillende op på en række forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen i 2013. Der er dog fortsat forhold, som museet arbejder med og som kræver prioriteringer i museets fortsatte udvikling.

- Der er udarbejdet en overordnet vision og mission for museet, der er udfoldet i strategier inden for alle områder af museets virksomhed for den kommende treårige periode.
- Større udviklingsprojekter er igangsat og der er sket et både kvalitativt og kvantitativt løft i museets forskning og formidling. Museet mangler dog fortsat at løfte forskning inden for nyere tid.
- Museet indgår fortsat i og bidrager aktivt til samarbejdet om varetagelse af den arkæologiske virksomhed i regi af Arkæologi Sydfyn – om end der er behov for justering med henblik på øget sammenhæng og kvalitetssikring.
- Museet har fortsat bevaringsrelaterede udfordringer mht. opbevaring af museets samling.

Museet arbejder med konsolidering og implementering af organisationsændringer efter fissionen af det tidligere Øhavsmuseet i 2015 og der er foretaget organisatoriske tilpasninger. Økonomien er ved at blive konsolideret, men er endnu sårbar. Der er sat gang i store udviklingsprojekter, herunder realisering af et helt nyt landskabsmuseum på Faaborg havn, hvor museet har skaffet betydelige eksterne samt ekstraordinære statslige og kommunale midler.

Kvalitetsvurdering af museet i 2013

Øhavsmuseet blev kvalitetsvurderet af Kulturstyrelsen i 2013. Styrelsen konstaterede bl.a. følgende:

- Manglende forskning inden for navnlig nyere tid.
- Behov for samlingsgennemgang og sikring af langsigtet løsning for opbevaring af museets samling (magasinforhold).
- Manglende strategier for indsamling og formidling samt et stort antal utidssvarende udstillinger af svingende kvalitet.

[Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2013 kan læses her:](#)

Denne opfølgning på kvalitetsvurderingen i 2013 skal ses på baggrund heraf.

Fakta om Øhavsmuseet Faaborg

Øhavsmuseet Faaborg er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for nyere tids historie i Faaborg-Midtfyn Kommune samt arkæologisk ansvar i Svendborg, Nyborg, Kerteminde, Faaborg-Midtfyn samt på Langeland og Ærø. Det arkæologiske ansvar bliver varetaget i regi af Arkæologi Sydfyn, et samarbejde mellem Langelands Museum, Svendborg Museum, Østfyns Museum og Øhavsmuseet Faaborg, hvor Øhavsmuseet er juridisk ansvarlig enhed. Museet har desuden marinarkæologisk ansvar i farvandene omkring Fyn, Det Sydfynske Øhav og Lillebælt. Her er Øhavsmuseet Faaborg ligeledes juridisk ansvarlig enhed.

Øhavsmuseet Faaborg er en selvejende institution.

Faaborg-Midtfyn Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder og tilsynsførende myndighed.

Museet blev etableret i sin nuværende form pr. 1. oktober 2015 efter en opdeling af fusionsmuseet Øhavsmuseet, der blev drevet af Langeland og Faaborg-Midtfyn Kommuner som en fælleskommunal virksomhed.

Museet omfatter 4 besøgssteder:

- Den Gamle Gaard
- Kaleko Mølle
- Arresten
- Frølageret (nyt museum på Faaborg havn – endnu ikke åbnet)

Hertil kommer et historisk lokalarkiv, der ikke er omfattet af denne kvalitetsvurdering.

Nøgletal for museet 2019

- Museets samlede omsætning var på 18,1 mio. kr.
- Museet rådede over 12 årsværk, heraf 9 videnskabelige årsværk.
- Museet havde 23.267 brugere.

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, Organisering og Ledelse

a. Arbejdsgrundlag

- Bestyrelsen har vedtaget treårige strategier (2020-2022) for alle grene af sin virksomhed, der følger den ekstraordinære bevilling på finansloven på i alt 13 mio. kr. til realisering af et nyt museum på Faaborg havn. Strategierne bygger videre på den grundlæggende strategi, der blev formuleret i 2010'erne i forbindelse med det oprindelige Øhavsmuseet. Hovedfokus bliver realiseringen af et nyt landskabsmuseum.
- Museet varetager lovpligtig kapitel 8 arkæologi i en fælles arkæologisk enhed, Arkæologi Syd-fyn, med Langelands Museum, Svendborg Museum og Østfyns Museum. Samarbejdet omfatter fælles administration i forhold til bygherrebetjening, fælles indkøb af større udstyr, brug af hinandens medarbejder ressourcer og kompetencer samt lejlighedsvis fælles faglige og formidlingsmæssige projekter. Museet er juridisk ansvarlig enhed i samarbejdet, der har fungeret siden 1. oktober 2015.
- Museet har indgået en aftale med Bevaringscenter Fyn om at anvende deres ydelser i de kommende tre år.
- Museet har en driftsaftale med Faaborg-Midtfyn Kommune, der omfatter oprettelse og vedligeholdelse af kontoplan for museet, lønudbetalinger, rykkerprocedure for aktuelle regningskrav samt overordnet konsulentbistand.
- Det kommunale driftstilskud fra Faaborg-Midtfyn kommune ydes under forudsætning af den politisk godkendte udviklingsstrategi "Øhavsmuseets Udvikling 2014-2021", hvad angår de strategier, der vedrører Faaborg-Midtfyn kommune. Heri fremgår, at Øhavsmuseet skal være en markant regional kulturinstitution, der synliggør områdets fælles historie gennem oplevelser, læring og forskning. Museet skal være synligt på de enkelte udstillingssteder, ude i kulturlandskabet, i byrum og på vandet. Blandt de markante satsninger er etablering af et nyt museum på Faaborg havn.

b. Organisering

- Museet er organiseret i 4 enheder (Kulturarv, Formidling og salg, Drift og administration og Strategiske udviklingsprojekter).
 - Kulturarv rummer samlingsvaretagelse (indsamling, registrering, bevaring) samt kap. 8, herunder arkæologisamarbejdet, og de dele af forskningsarbejdet, som ikke er strategisk udvikling. Afdelingen består af seks faste akademiske medarbejdere og en tidsbegrænset akademisk medarbejder - en er historiker og resten arkæologer. Dertil en registrator i fleksjob. Afdelingen har sin egen enhedsleder.
 - Formidling og salg tager sig af ny formidling i udstillinger, aktiviteter, læring, gruppetilbud, publikumskontakt/booking, kommunikation og salg. Afdelingen består af to faste akademiske stillinger, en kommunikationsansvarlig og en etnolog. Dertil

timelønnede formidlere, guider og frontpersonale, herunder en fastansat i fleksjob. Afdelingen har sin egen afdelingsleder.

- Bygningsdrift og administration består af en forvalter, en kontormedhjælper i fleksjob og en timelønnet praktisk mand. Afdelingen fungerer som en stabsfunktion under direktøren.
- Strategiske udviklingsprojekter varetager projektmodning, store formidlingsprojekter og strategiske forskningsprojekter. Afdelingen fungerer som en stabsfunktion under direktøren og består af en tidsbegrænset ansat projektchef samt en landskabsarkæolog.

c. Ledelse

- Museet ledes af en bestyrelse på fem medlemmer. To medlemmer udpeges af kommunalbestyrelsen i Faaborg-Midtfyn kommune og et medlem udpeges af rektor for Syddansk Universitet. Disse tre medlemmer udpeger i fællesskab et fjerde og femte medlem. Ud over bestyrelsens fem medlemmer udpeges en medarbejderrepræsentant (uden stemmeret) samt op til to associerede medlemmer (uden stemmeret). Der lægges vægt på at bestyrelsens medlemmer tilsammen har de kvalifikationer, som svarer til museets påtænkte aktiviteter og behov.
- Bestyrelsen har udarbejdet en instruks til direktøren, der beskriver direktørens pligter i forhold til bestyrelsen samt varetagelse af museets øvrige opgaver.
- Museet arbejder aktivt med evaluering og opkvalificering af bestyrelsesarbejdet.
- Museet tegnes af formand eller næstformand for bestyrelsen og museets leder i forening.
- Bestyrelsen består af en kvinde og fem mænd.
- Gennemsnitsalderen i bestyrelsen er 66 år.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet arbejder aktivt med evaluering og opkvalificering af bestyrelsesarbejdet og sikrer en bestyrelsessammensætning, der modsvarer de kompetencer, museet har brug for.
- at kommunen understøtter og samarbejder med museet i dets strategiske udvikling og satsning om etablering af et nyt landskabsmuseum på Fåborg havn.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har et strategisk afsæt for sit arbejde og har udarbejdet overordnede strategier inden for alle grene af sit arbejde.
- at museet har en driftsaftale med kommunen, der understøtter det administrative arbejde.
- at museet har et strategisk grundlag for den fremadrettede udvikling af museet.
- at museet varetager lovpligtigt kapitel 8 arkæologi i en fælles arkæologisk enhed, Arkæologi Sydlyn.

- at museet er i gang med at gennemføre organisationsændringer, der understøtter den fremadrettede udvikling af museet.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsat styrker samarbejdet med kommunen om museets videre strategiske udvikling.
- at museet på baggrund af de overordnede strategier udarbejder konkrete handleplaner inden for alle grene af virksomheden, der hjælper med at prioritere ressourcer og aktiviteter i forhold til museets vision og mission.
- at museet konsoliderer organisationen i forhold til den fremadrettede udvikling af museet.

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

- Museets samlede indtægter i 2019 var på 18,1 mio. kr. Indtægterne fordeler sig således:
 - Tilskud fra staten: 1,3 mio. kr.
 - Tilskud fra kommune: 4,1 mio. kr.
 - Ikke-offentlige tilskud: 8.000 kr.
 - Egenindtjening: 10,8 mio. kr.
 - Projekter (EU og Nordisk Ministerråd): 0,4 mio. kr.
 - Øvrige indtægter: 1,4 mio. kr.

Egenindtjeningen består primært af omsætningen fra undersøgelser i henhold til kap.8 i Arkæologi Sydfyn (10,3 mio. kr.), mens entre udgør 334.845 kr. og indtægter fra cafe og butik 120.817 kr.

Årets resultat var 55.387 kr. Der er en negativ egenkapital på -420.010 kr. efter overførsel af årets resultat. I 2020 har museet budgetteret med et overskud på 450.000 kr. og forventer at skabe en positiv egenkapital. Museet har kortfristede gældsforpligtelser på 910.455 kr. og en likvid beholdning på 1,4 mio. kr.

Det er lykket museet at skaffe betydelige eksterne fondsmidler til realiseringen af et nyt museum på Faaborg havn. Til dette projekt er der også givet en ekstraordinær treårig (2020-22) bevilling på finansloven på i alt 13 mio. kr.

b. Medarbejdere

- Museet rådede i 2019 over 12 fastansatte årsværk. Heraf ni videnskabelige årsværk – en medarbejder med ph.d.-grad. to år udgjordes af fleksjob eller lignende ordninger og et år i tidsbegrænsede ansættelser.
- Et år blev udført af frivillige i 2019.

c. Bygninger

- Museet ejer ingen bygninger, men har en indgået aftale med Faaborg Museumsforening om vederlagsfri brug af foreningens bygninger (Holkegade 1, Holkegade 3 og 3A og Prices Havnevej 38). Museet afholder alle driftsomkostninger, mens museumsforeningen står for vedligeholdelse af ejendommene, svarende til foreningens kommunale tilskud (pt. 200.000 kr. årligt). Ingen af de pågældende bygninger egner sig til opbevaring af museumsgenstande i følge den konserveringsfaglige udtalelse fra Konserveringscenter Fyn
- Museet har indgået en brugsaftale med Faaborg-Midtfyn kommune om Frølageret (Havnegade 3, 5600 Faaborg) til etablering af et nyt landskabsmuseum. Aftalen inkluderer et samarbejde med Geopark Syd-fyn, der også skal have plads i bygningen. Bygningen rummer desuden også personalefaciliteter og depot. Bygningen stilles vederlagsfrit til rådighed, mens museet afholder forbrugsafgifter (varme, vand, elektricitet). Museet modtager et ekstra driftstilskud fra kommunen til at afholde disse udgifter (225.000 kr. i 2020 tal). Udvendigt vedligehold påhviler kommunen, mens museet står for dem indvendige vedligehold.
- Museet har en lejeaftale med kommunen om museets hovedmagasin i Bryggergården. Kommunen satte i 2018 bygningen til salg og har varslet opsigelse af lejemålet.
- I 2019 udgjorde museets udgifter til bygningsdrift og -vedligehold 5 % af museets udgifter.

Det er meget tilfredsstillende:

- at det er lykket museet at skaffe betydelige eksterne midler til igangsættelse af store formidlingsprojekter. Herunder etablering af et nyt landskabsmuseum på Faaborg Havn.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har relativt få omkostninger til bygningsdrift.
- at museet har indgået aftaler med kommune og museumsforening vedr. brug af bygninger til museumsformål.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets samlede økonomi er meget svag med en stor negativ egenkapital og gældsforpligtigelser, der kun lige modsvarer museets likvide midler.
- at flere af de bygninger, museet anvender til museumsformål, ikke egner sig til udstilling og opbevaring af museumsgenstande.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet konsoliderer sin økonomi og tager stilling til spørgsmål om fx egenkapital i forhold til museets fremadrettede udvikling og implementering af store projekter og nye formidlings-tiltag.
 - at museet prioriterer sine ressourcer og overvejer i hvilket omfang, de bygninger, der i dag anvendes til museumsformål, fremadrettet kan understøtte museets udvikling og de nødvendige museumsformål.
-

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

- Museet har indsendt en oversigt over sine forskningspublikationer for perioden 2015-19. I perioden har museet produceret 19 forskningsarbejder, heraf seks fagfællebedømte artikler publiceret ved nationale fagtidsskrifter eller bogserier (fire i kategori BFI1). To publikationer er under udgivelse. Alle de fagfællebedømte publikationer er inden for arkæologi. To ikke fagfællebedømte artikler ligger inden for nyere tids kulturhistorie.
 - Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner, bl.a. IGN på København Universitet, Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet, Steno instituttet og Region Hovedstaden, ADBOU og Kartografisk Dokumentationscenter på Syddansk Universitet.
 - Museet har en nedskrevet forskningsplan for den samlede forskningsindsats for perioden 2020-22. Forskningen er koncentreret sin forskning inden for to faglige hovedområder: (1) Landskabets dannelse og kulturhistorie og (2) Rets- og afstraffelseshistorie. Forskningsprojekterne er i vid udstrækning tværvideenskabelige og udføres i samarbejde mellem museets videnskabelige personale og eksterne partnere. Resultaterne publiceres både i form af fagfællebedømte artikler samt i populærvideenskabelig form.
 - Museet forsker efter det almene forskningsbegreb og har et forskningsafkast af den arkæologiske virksomhed.
 - Der er en begrænset forskning inden for nyere tids kulturhistorie. Her er der primært en populærvideenskabeligt afkast samt input til den løbende udvikling af museets formidling.
-

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har et omfattende samarbejde med relevante aktører og universiteter i sit løbende forskningsarbejde inden for arkæologi.
- at museet samarbejder med universiteter og professionshøjskoler om studerende i deres undervisning og opgaveskrivning.
- at der er en tæt sammenhæng mellem museets forskning og formidling.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet forskningsplan.
- at museet indgår i relevante forskningsnetværk og samarbejder med universiteter inden for sit samlede ansvarsområde.
- at museet har et forskningsafkast af sin arkæologiske virksomhed.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har publiceret fagfællebedømt forskning inden nyere tids kulturhistorie siden sidste kvalitetsvurdering.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet prioriterer forskning inden for nyere tid, der understøtter museets overordnede strategi inden for dette ansvarsområde.
- at museet fortsætter og styrker sine samarbejdsrelationer hvad angår forskning inden for sit samlede ansvarsområde.
- at museet overvejer, hvorledes den overordnede vision for museets fremadrettede udvikling kan understøtte en sammenhæng mellem de lovpligtige faglige opgaver, så også forskningen styrkes.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

a. Formidling

- Museet formidler gennem udstillinger, publikationer, foredrag, rundvisninger, web og sociale medier. Museets udstillinger kan opleves på fire besøgssteder:
 - Kaleko Mølle – Danmarks ældste fungerende vandmølle med dele tilbage fra 1600-tallet. Fungerer som et frilandsmuseum med sæsonåbning og udstilling af interiører,

som er indsamlet for at skabe stemning i de autentiske rum. De udstillede genstande har ingen direkte tilknytning eller proveniens i forhold til møllen. Museet drives af en frivillig forening, der fungerer som museumsværter, driver cafe og varetager mindre vedligeholdelsesopgaver.

- Den Gamle Gaard – rummer interiører med genstande fra forskellige fremtrædende personer og slægter i Faaborg i 1700-tallet. Den Gamle Gaard rummer desuden forskellige tematiske udstillinger og mindre særudstillinger.
- Arresten – Faaborg Ting og Arresthus indeholdt indtil 1970'erne byrådssal, politistation, arresthus og tinghus. Museet råder over arresten og tingsal samt kælderens under arresten, hvor der laves midlertidige udstillinger. I arbejdet med at udvikle arresten fokuserer museet på nutiden og kobler temaerne ret, straf og retfærdighed til interesser og dagsordner, der optager deres brugere. Her eksperimenteres med nye oplevelsesformater og udvikling af events og arrangementer (fx Escape Room, klatrevæg m.m.).
- De forskellige besøgssteder fremstår med hver sin faglige profil. Dog er det ikke helt klart, hvorledes Den Gamle Gaard passer ind i den overordnede vision for museets fremadrettede udvikling.
- Nyt landskabsmuseum – I det tidligere frølager på havnen i Faaborg etableres et helt nyt landskabsmuseum. Projektet består af tre indsatsområder: En bygning på Faaborg havn, aktiviteter i bygningen og i det fri og faste installationer/monumenter i det fri. Til hver af disse indsatsområder er der en række delprojekter, der er under udvikling og realisering. Projekterne forventes at blive realiseret i perioden 2020-22 og frem. Det samlede projekt har et budget på ca. 67 mio. kr. og er støttet med ekstraordinære bevillinger fra hhv. stat og kommune samt eksterne fonde.
- Museet har en nedskrevet formidlingsstrategi, der forholder sig til museets overordnede vision og mission. De konkrete formidlingsprojekter bliver udfoldet i museets arbejdsplan 2020. Hovedfokus handler om realiseringen af et nyt landskabsmuseum på Faaborg havn, der foruden museet skal huse det første geoparkcenter til Geopark Det Sydfynske Øhav. Geoparken aspirerer til at blive Unesco Geopark i 2022. Foruden et nyt museum med udstilling og aktiviteter på havnen omfatter projekter, aktiviteter og installationer/monumenter i det fri.
- Øvrige formidlingsprojekter omfatter fx: Stavn - en SoMe nyhedskanal samt bogudgivelser og arrangementer med årlige tematiseringer og lokale satsninger mellem museet og de 21 lokalarkiver i Faaborg-Midtfyn kommune; Aslacr – en SoMe nyhedskanel og arrangementer, der har til formål at styrke samarbejdet med lokale detektorfolk, amatørarkæologer og fagfæller.
- Museet arbejder også med formidlingen i Arresten, hvor der eksperimenteres med formidlingsformer og udvikling af nye oplevelser og events, fx et Escape Room, klatrevægge til at flygte fra fængslet, legeelementer og overnatning i cellerne.

- Museet samarbejder med forskellige eksterne aktører i konkrete formidlingsprojekter, fx Steno Diabetes Center Copenhagen omkring den tværfaglige formidling knyttet til kultur, natur og psykologi; Københavns Universitet og H.C. Andersens centeret på SDU om projekt Digtterruter. Museet samarbejder også på ad hoc basis med teaterverdenen.
- Museets formidlere uddannes på egen feltformidleruddannelse, der er udviklet i samarbejde med den lokale naturskole Trente Mølle. De efteruddannes også løbende på kortere og længere kurser til at kunne etablere formidlingstilbud til særlige målgrupper.
- Museet har de sidste par år produceret 11 podcasts på en varighed på mellem fem og 30 min.
- I 2019 havde museet seks særudstillinger. Hertil kommer digital formidling i form af podcasts samt arrangementer og foredrag.

b. Undervisning

- Museet har skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. Der er indgået en aftale med kommunen, så alle kommunens skoler besøger og gennemfører undervisningstilbud fra museet som en del af kommunens ”Kulturelle Rygsæk”.
- 94 grundskoleklasser og 10 klasser fra ungdomsuddannelser deltog i museet undervisningsaktiviteter i 2019.
- Museets undervisningstilbud er koordineret med trinmål og lærerplaner.
- Museet har i 2019 udgivet en undervisningspublikation.

c. Museets brugere

- Museet havde i 2019 23.267 besøgende.
- Museet havde i 2019 ca. 20.000 unikke besøg på deres hjemmeside, og på de sociale medier bliver museet fulgt af 2.337 følgere på Facebook samt 1.022 følgere på Instagram.
- Museet deltager i den nationale brugerundersøgelse på Arresten med 241 besvarelser og en samlet vurdering af museet på 8,3, hvilket er 0,1 under gennemsnittet på alle museer.
- Den nationale brugerundersøgelse peger på, at der er en stor andel af førstegangsbesøgende på museet (60% ift. 33% på alle museer). 88% af de besøgende er fra Danmark, navnlig Region Syddanmark (44%). 50% af gæsterne er 30-49 år (28% på alle museer) og 46 % er familier med børn i alderen 0-12 år. Udstillingerne, muligheden for aktiv deltagelse, brugeroplevelsen for børn, muligheden for at lære noget og medarbejdernes venlighed og imødekomenhed bliver alle vurderet over gennemsnittet for alle museer. Hovedmotivet for at besøge museet har primært været ønsket om at lære noget (68%) og rollen som vært (63%) og 71% af besøgene varede 1-2 timer.
- I 2018 gennemførte museet sin egen kvalitative brugerundersøgelse med henblik på at indkredse de arketyperiske gæster til det nye Øhavsmuseum og deres motiver for at besøge museet. Museet identificerede to hovedmotiver: dem der vil tænke og føle og dem der vil spille og lege. Disse motiver blev knyttet til to af museets arketyperiske gæster Gymnasietyperne (dem der vil tænke og føle) og Performancefolket (dem der vil spille og lege). Derudover arbejder museet

med at udvikle gæsteoplevelsen på det nye museum med forskellige besøgsformer: besøgende med børn, besøgende uden børn og grupper (erhverv, skole, fritid).

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har et formaliseret samarbejde med kommunen, så alle kommunens skoler modtager undervisningstilbud fra museet.
- at museet arbejder med brugerinddragelse og anvender resultater fra den nationale brugerundersøgelse og egen brugerundersøgelse i udviklingen af museets formidling.
- at museet løbende styrker medarbejdernes formidlingskompetencer gennem egen formidleruddannelse i samarbejde med Trente Mølle.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet formidlingsplan.
- at museet har samarbejdsaftaler med undervisningssektoren.
- at museet har en velfungerende skoletjeneste med et højt aktivitetsniveau.
- at museet indgår et relevante samarbejder og netværk omkring udvikling af museets formidling.
- at museet har omfattende og differentierede formidlingstilbud, der involverer moderne formidlingsformer og retter sig mod et bredt publikum og nye brugergrupper.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at det ikke er helt klart, hvorledes et af museets besøgssteder tænkes at understøtte museets overordnede vision og fremadrettede udvikling.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet overvejer hvorledes de enkelte besøgssteder bidrager til den overordnede vision for museets fremadrettede udvikling.
 - at museet prioriterer sine resurser i forhold til en samlet plan for udvikling af formidlingen inden for sit ansvarsområde.
 - at museet styrker og fortsætter sit samarbejde med relevante eksterne samarbejdspartnere i udviklingen af formidlingen og styrkelsen af medarbejdernes formidlingskompetencer.
-

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

- Museet har en nedskrevet indsamlingspolitik og en indsamlingsstrategi. Indsamlingspolitikken er koordineret med museet forsknings- og formidlingsstrategier.
- Museets samling omfatter 13.563 inventarnumre. Tilvæksten i 2019 var på 17 numre indsamlet i relation til museets forskning. Hertil kommer en arkæologisk samling på ca. 9.400 inventarnumre, der er påbegyndt i 2014, men afventer at blive overført til SARA. En samling af glas fra Odense Glasværk (1.176 genstande) er overført til Museum Sydøstdanmark, men mangler at blive opdateret i SARA. Det samme gælder indsamlede nyere tids genstande fra de seneste 5 år (ca. 800 genstande). Det retvisende tal for museets samling inkl. arkæologi er således ca. 22.600 inventarnumre.
- Syv genstande blev udskilt genstande fra museet i 2019. Museet har derudover ikke udskilt genstande siden sidste kvalitetsvurdering

b. Registrering & Indberetning

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KiD). Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af datas nationalt og internationalt.

- Museet har en nedskrevet registreringsstrategi for nyere tid og arkæologi.
- Den arkæologiske del af samlingen afventer at blive overført til SARA, pga. af forsinkelser af den arkæologiske del af SARA. Den arkæologiske del af samlingen mangler derfor pt digitale opbevaringsdata.
- 99 % af museets samling er fuldt registreret og indberettet.
- 0 inventarnumre blev indberettet i 2019.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

- Museet har en nedskrevet bevaringsplan.

- Museets magasin for nyere tids genstande befinder sig i Bryggergården i Faaborg, mens de arkæologiske genstande er opbevaret i samme bygning som museets administration på Banegårdspladsen i Faaborg. Kommunen har i 2018 besluttet at sælge Bryggergården, hvorfor museet mangler en langsigtet løsning for opbevaring af museets nyere tids samling. Hertil kommer en forestående omfattende opgave med at pakke og flytte magasinet.
- Museet er i 2019 påbegyndt en samlingsgennemgang.
- Museet samarbejder med Bevaringscenter Fyn om samlingens bevaringstilstand og magasinforhold.
- Museet har i 2019 indberettet, at 99 % af samlingen er i hhv. formidlingseget (80 %) og stabiliseret (18 %) tilstand, og at 1 % er i hhv. behandlingskrævende og svært skadet tilstand.
- Museet har ikke en værdiredningsplan.
- Flere af de bygninger, museet anvender til museumsformål og udstillinger, har væsentlige klimatiske udfordringer, der gør det vanskeligt at opbevare museumsgenstande forsvarligt. Dette gælder navnlig Kaleko Mølle og Den gamle Gaard, men også i mindre grad på magasinet i Bryggergården. Dette påpeges i den konserveringsfaglige udtalelse fra Bevaringscenter Fyn.

Det er meget tilfredsstillende:

- at stort set hele museets samling er registreret og indberettet (99 %).
- at samlingen er i meget god stand (80% formidlingseget og 18% stabiliseret stand).

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet bevaringsplan.
- at museet har en nedskrevet registreringsstrategi for nyere tid og arkæologi.
- at museet har en nedskrevet indsamlingspolitik og en indsamlingsstrategi, der er koordineret med museet forsknings- og formidlingsstrategier.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets registreringer i SARA ikke er opdaterede, så de giver et retvisende billede af museets samling inden for både nyere tid og arkæologi.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har udarbejdet værdiredningsplaner.
- at flere af de bygninger museet anvender til museumsformål og udstillinger har væsentlige klimatiske udfordringer, der gør det vanskeligt at opbevare museumsgenstande forsvarligt.
- at museet ikke har en langsigtet løsning på opbevaring af museets samling efter varslet opsigelse af lejemål for museets hovedmagasin.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en værdiredningsplan.
 - at museet får opdateret sine registreringer i SARA, så de giver et retvisende billede af museets samling.
 - at museet i samarbejde med kommunen finder en lagsigtet løsning på opbevaring af museets samling.
 - at museet følger anbefalingerne fra den bevaringsfaglige udtalelse og tager stilling til, hvorledes og i hvilket omfang, de anvender de bygninger, der ikke egner sig til opbevaring af museumsgenstande.
-

Museumslovens kapitel 8

De statsanerkendte kulturhistoriske museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.

- Museet samarbejder med Faaborg-Midtfyn kommune hvad angår nyere tids kulturhistorie og indgår i kommunens planarbejde.
- Museet bliver inddraget i høringsfasen og indgiver høringssvar. I 2019 indgav museet 10 høringssvar, der alle blev fulgt.

Museumslovens kapitel 8, arkæologi

- Museet indgår som en del af det arkæologiske samarbejde, Arkæologi Sydfyn (ASF) mellem Langelands Museum, Svendborg Museum, Øhavsmuseet Faaborg og Østfyns Museer. Øhavsmuseet Faaborg har det overordnede juridiske, økonomiske og faglige ansvar over for bygherrer og myndigheder. Alle de samarbejdende museer sidder i styregruppen for ASF. Langelands Museum indgår i samarbejdet med bl.a. særlig ekspertise og kompetence inden for marinarkæologi. ASF skal samlet set opfylde Slots- og Kulturstyrelsens krav til varetagelse af den bygherrefinansierede arkæologiske virksomhed.
- Øhavsmuseet Faaborgs samarbejde i ASF indgår på et overordnet niveau i museets strategi 2020-22, og det er uklart, hvorvidt det arkæologiske arbejde, der fremgår af museets arbejdsplan 2020-22, herunder ift forskning og formidling, er koordineret og prioriteret i regi af ASF.
- ASF inddrages tidligt i processen i kommunens arbejde med planstrategi, kommune- og lokalplaner. I forbindelse med planarbejdet i 2019 har ASF givet høringssvar for arkæologi 54 gange, og myndighederne har fulgt høringssvarene hver gang.
- For så vidt angår den arkæologiske virksomhed i øvrigt, konstaterer styrelsen, at der er meget lille aktivitet på Langeland, Ærø og Strynø, at ASF er ajour i forhold til bygherrerapporter og videnskabelige beretninger af undersøgelser samt registrering og indberetning til Fund og

Fortidsminder, og at der er sket en kvalitativ ændring i varetagelsen af de administrative forhold, herunder uens kvalitet i forbindelse med indsendelse af fagligt begrundede budgetter, og ikke fuldt ud efterfølgelse af retningslinjer for registrering i Fund og Fortidsminder. I forhold til marianarkæologien opleves tilfredsstillende registrering og ingen beretningsefter-slæb. Men der er potentiale for kvalitativ forbedring af feltmetode og beretningernes indhold.

- SLKS har den 11. august 2020 afholdt møde med styregruppen for ASF om behovet for at justere den eksisterende praksis med henblik på ensartethed og kvalitetssikring, skabe tydelighed om samarbejdet og ansvarsfordeling, herunder behovet for i højere grad at se det samlede ansvarsområde inden for ASF i sammenhæng og sikre fælles koordinering og prioritering. SLKS anerkender at have et vist medansvar for uklarheder om roller og ansvar. SLKS vil følge udviklingen, præcisere krav og forventninger samt følge op over for det juridisk ansvarlige museum i ASF.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har et godt samarbejde med kommunen, som er formaliseret og værdiskabende.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet sammen med samarbejdspartnerne i ASF – og i dialog med SLKS - gennemgår samarbejdsform, praksis og procedurer med henblik på faglig og administrativ kvalitetssikring og ensartethed i opgavevaretagelsen.
- at museet sammen med samarbejdspartnerne i ASF sikrer overensstemmelse mellem de involverede museers egne og de fælles strategier og planer for den arkæologiske virksomhed, herunder i højere grad sikrer sammenhæng, koordinering og prioritering inden for det samlede ansvarsområde.
- at museet fortsætter og styrker samarbejdet med kommunen omkring nyere tids kulturhistorie.

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Øhavsmuseet Faaborg

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d.7. september 2020.

Tilstede var

Fra museet:

Jakob Holm, formand,

Peter Thor Andersen, direktør

Anne Rosenberg, leder af Kulturarv og drift

Anne Høyby, leder af publikum og forretningsudvikling

Poul Heide, museumsinspektør

Mette Broch Jacobsen, museumsinspektør

Tissel Lund-Jacobsen, museumsinspektør

Fra Faaborg-Midtfyn kommune:

Hans Stavnsager, borgmester

Lone Irene Wenzell, direktør

Hasse Winther, Teamleder kultur

Fra Slots- og Kulturstyrelsen:

Ole Winther, Enhedschef

Rune Lundberg, specialkonsulent

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, administrationslokaler mv. besigtiget.

2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Slots- og Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Slots- og Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste tolv år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2014)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)
- Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

[Læs mere om kvalitetsvurderinger på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside](#)

Kvalitetsvurderingen indeholder Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskuds-ydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Slots- og Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltager.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen. Slots- og Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Slots- og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.